

Ishøj Kommune

Revisionsberetning for 2016 vedrørende årsregnskabet

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
1. Årsregnskabet	1
2. Konklusion på den udførte revision	1
2.1 Ny revisionspåtegning	4
3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet	5
3.1 Generelle bemærkninger	5
3.2 Områdespecifikke bemærkninger	5
4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt	7
4.1 Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling	7
5. Revision af årsregnskabet	7
5.1 Revisionsstrategi	7
5.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser	8
5.3 Væsentlige revisionsområder	9
6. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision	12
6.1 Juridisk-kritisk revision	12
6.2 Lovpligtig forvaltningsrevision	13
6.3 Dyberegående forvaltningsrevision	14
7. Øvrige oplysninger	14
7.1 Ledelsens regnskabserklæring	14
7.2 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet	14
7.3 Eftersyn af byrådets protokoller og overholdelse af god bogføringsskik	14
7.4 Andre opgaver	14
8. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling	15
9. Erklæring	15
Bilag 1 Oversigt over de i årets løb afgivne revisionserklæringer og -påtegninger mv.	16

Revisionsberetning vedrørende årsregnskabet

1. Årsregnskabet

Vi har afsluttet revisionen af det af Økonomi- og Planudvalget aflagte årsregnskab for Ishøj Kommune, som byrådet den 4.april 2017 har oversendt til revision.

Det af os reviderede årsregnskab omfatter siderne 2 – 126 i "Ishøj Kommunes regnskab for regnskabsåret 2016", der udviser følgende hovedtal:

	2016 t.kr.
Regnskabsmæssigt resultat	110.492
Aktiver	1.892.210
Egenkapital	327.357

2. Konklusion på den udførte revision

Som afslutning på revisionen har vi forsynet kommunens regnskab med efterfølgende revisionspåtegning. Revisionspåtegningen er uden forbehold, men med fremhævelse af forhold vedrørende revisionen, der alene er medtaget af hensyn til regnskabslæseres forståelse af revisionspåtegningen, og dermed ikke skal opfattes som en kritisk bemærkning.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

"Til Byrådet i Ishøj Kommune

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Ishøj Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, jf. siderne 2 til 126 i Ishøj Kommunes regnskab for regnskabsåret 2016, der omfatter anvendt regnskabspraksis, regnskabsoversigt, regnskabsopgørelse, finansieringsoversigt, balance og obligatoriske oversigter med følgende hovedtal:

- *Resultat af ordinær driftsvirksomhed på 146 mio.kr. i henhold til regnskabsopgørelse 2016*
- *Resultat af det skattefinansierede område på 130 mio.kr. i henhold til regnskabsopgørelse 2016*
- *Resultat i alt 110 mio.kr. i henhold til regnskabsopgørelse 2016*
- *Aktiver i alt på 1.892 mio.kr.*
- *Egenkapital i alt på 327 mio.kr.*

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionskik, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse og kommunens revisionsregulativ. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Ishøj Kommune i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Ishøj Kommune har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. medtaget det af byrådet godkendte resultatbudget for 2016 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2016. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Ishøj Kommunes evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Ishøj Kommune, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere

krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsskik, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt god offentlig revisionsskik, jf. bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- *Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.*
- *Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Ishøj Kommunes interne kontrol.*
- *Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.*
- *Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Ishøj Kommunes evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Ishøj Kommune ikke længere kan fortsætte driften.*

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter oplysninger i årsberetningen, men omfatter ikke årsregnskabet og vores erklæring herom.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis; og at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det i overensstemmelse med god offentlig revisions-sik vores ansvar at udvælge relevante emner til såvel juridisk-kritisk revision som forvaltningsrevisi-on. Ved juridisk-kritisk revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillin-ger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ved forvaltningsrevisi-on vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske be-mærkninger, skal vi rapportere herom.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse”.

2.1 Ny revisionspåtegning

Revisionspåtegningen for 2016 er som følge af indførelsen af nye regler ændret væsentligt. Ændrin-gerne vedrører rækkefølgen af påtegningens afsnit, overskrifter og indhold med en mere detaljeret information om den udførte revision for at tydeliggøre revisors arbejde over for regnskabsbrugere og styrke den kommunikative værdi af påtegningen. Som følge heraf er påtegningen betydelig længere end sidste år.

Vi skal for god ordens skyld oplyse, at der med den nye formulering ikke er sket en ændring i det materielle indhold i ledelsens ansvar for regnskabsaflæggelsen og vores ansvar over for kommunen i forhold til tidligere.

3. Revisionsbemærkninger til årsregnskabet

Revisionen har ikke givet anledning til revisionsbemærkninger.

3.1 Generelle bemærkninger

Der er ikke konstateret forhold for 2016, der giver anledning til generelle bemærkninger.

3.2 Områdespecifikke bemærkninger

Revisionen har ikke givet anledning til områdespecifikke bemærkninger for 2016 (lukket 3 for 2015):

3.2.1 Opfølgning på revisionsbemærkninger fra 2015

3.2.1.1 Regnskabsdokumentationsmateriale

Vi har i vores beretninger for tidligere år konstateret klare forbedringer i kommunens regnskabsdokumentationsmateriale, specielt vedrørende statusafstemninger. I forbindelse med vores revision for 2015 konstaterede vi, at der resterede enkelte uafklarede konti vedrørende Borger- og Socialservice samt 1 lønkonto. Herudover forekom 2 konti vedrørende svømmehallen, der efter det oplyste var under udredning med assistance fra økonomicentret, samt 2 konti under incasso.

Vi anbefalede, at de sidste udeståender blev afklaret i 2016.

Vi har under vores revision for 2016 konstateret, at der ifølge økonomicentrets kontrolopfølgningsark pr. 31.12 2016 alene resterer enkelte konti vedrørende KMD-Aktiv, der ikke er endelig afklaret.

Vi kan på baggrund af foranstående konkludere, at efter vores opfattelse er kommunens statuskonti underlagt betryggende afstemnings- og kontrolprocedurer.

Vi betragter herefter punktet som afsluttet.

Hensættelse til tjenestemandspensioner

Vi anførte i vores beretning for 2015, at:

”Vi har under vores revision af hensættelser til tjenestemandspensioner konstatere følgende:

”Den lukkede gruppe” (tjenestemandsansatte skolelærere)

Med virkning fra 01.07 2013 trådte en ny aftale i kraft mellem staten og kommunerne. Aftalen indebar, at kommunerne fik en medfinansieringsforpligtelse for pension til ”den lukkede gruppe” og reglementsansatte pædagoger m.fl. optaget i ”Pensionsordningen af 1976”.

Der er i kommunens opgørelse ikke taget hensyn til denne aftale. Dette medfører, at der ikke er foretaget hensættelse til denne personkreds. Herudover er der ikke indregnet hensættelse til lærere, der er på svagelighedspension, samt tidligere ansatte, der er overgået til SKAT. Der er efter det oplyste ca. 30 personer, der modtager pension, og ca. 30 personer, der fortsat er i beskæftigelse i ”den lukkede gruppe”. Der er efter det oplyste alene en enkelt person omfattet af reglementsordningen.

Forholdet medfører efter vores skøn, at der mangler i størrelsesorden 30 mio.kr. i den beregnede hensættelse til tjenestemandspensioner.

På baggrund af foranstående anbefaler vi, at kommunen fremskynder den periodevise aktuarberegning (foretages jf. kommunens regnskabsprincipper hvert 5. år, såfremt der ikke sker væsentlige ændringer i forpligtelsens omfang).

Forholdet har ikke drifts- eller likviditetsmæssig betydning, da modposten er på kommunens egenkapital”.

Kommunen har i 2016 fulgt vores anbefaling og fået foretaget den nævnte aktuarberegning.

Vi betragter herefter punktet som afsluttet.

3.2.1.2 Lønområdet

I forbindelse med vores revision af kommunens udgifter til lønninger m.v. for 2015 konstaterede vi nogle mangler i kommunens kontroller, der er beskrevet i ”lønportalen”

Vi afsluttede vores bemærkning med følgende ordlyd: *”Vi havde tilsvarende bemærkning for 2014, hvor afstemningen, efter det oplyste, blev udført efterfølgende. Vi henstiller til, at ovenstående kontrol fremadrettet udføres og foreligger ved revisionens påbegyndelse”.*

Vi har i forbindelse med vores revision for 2016 konstateret, at der ved revisionens påbegyndelse forelå de fornødne kontroller, og at vores revision af disse ikke gav anledning til bemærkninger.

Vi betragter herefter punktet som afsluttet.

4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt

4.1 Interne kontroller i relation til bogføring og betalingsformidling

Det er ledelsens ansvar at tilrettelægge niveauet for hensigtsmæssige og betryggende interne kontroller, og i overensstemmelse med kommunens økonomiregulativ er de interne kontroller omkring bogføring og betalingsformidling i al væsentlighed baseret på:

- at transaktionen gennemføres med kun en godkender
- at der sker en efterfølgende stikprøvevis ledelseskontrol af et antal transaktioner
- at der periodiske foretages budget/bevillingskontrol

Bogføring og betalingsformidling med kun en godkender medfører en iboende risiko for fejl i årsregnskabet, herunder fejl forårsaget af besvigelser. Risikoen relaterer sig primært til bevidste fejl, som sædvanligvis søges skjult eller tilsløret.

Kommunen har implementeret supplerende kontroller rettet mod medarbejdere med udvidede rettigheder, ændringer af betalingsoplysninger i stamdata mv., og efter vores vurdering giver kommunens kontrolmiljø en tilstrækkelig sikkerhed for, at væsentlige fejl opdages, men for god ordens skyld skal vi gøre opmærksom på, at der ikke er fuld sikkerhed for:

- at væsentlige fejl forebygges
- at mindre væsentlige fejl opdages eller forebygges

Vi skal understrege, at vores vurdering ikke er udtryk for, at vi under vores revision har konstateret konkrete forhold, der kunne indikere uregelmæssigheder eller besvigelser, men det skal ses som en understregning af de risici, som kommunen accepterer med det valgte kontrolniveau. I tilknytning hertil kan det supplerende oplyses, at kommunens kontrolprocedurer og kontrolniveau ikke afviger væsentligt fra, hvad vi ser i andre kommuner.

5. Revision af årsregnskabet

5.1 Revisionsstrategi

Med udgangspunkt i Styrelseslovens bestemmelser og revisionsaftalen har vi foretaget en vurdering af revisionsopgavens indhold og omfang. Revisionen er baseret på en forventning om, at der er tilrettelagt et velfungerende internt kontrolsystem og en pålidelig bogføring. Dette indebærer, at det overordnede kontrolmiljø og de organisatoriske rammer understøtter et velfungerende ledelses- og kontrolsystem.

stem, og at der på de enkelte aktivitetsområder er beskrevet og implementeret interne kontroller, som reducerer risikoen for væsentlige fejl til et acceptabelt niveau.

Revisionen planlægges og udføres på grundlag af en systematisk risikovurdering, således at hovedvægten lægges på de poster i årsregnskabet, de dele af kommunens regnskabs- og rapporteringssystemer samt øvrige forretningsgange, hvor risikoen for væsentlige fejl er størst.

Ved revisionen efterprøves, om årsregnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, byrådets øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af byrådets og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Revisionen omfatter ikke en gennemgang af samtlige bilag og transaktioner, men udføres ved, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsregnskabets rigtighed. I forbindelse hermed tester vi de interne kontroller i det omfang, vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet.

5.2 Drøftelser med ledelsen om besvigelser

I forbindelse med planlægning af vores revision har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at der efter dens vurdering ikke er særlig risiko for besvigelser, og at kommunen har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, herunder fejlinformation forårsaget af besvigelser. Ledelsen har endvidere oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser, som ikke allerede er oplyst til revisor. Vi skal bemærke, at vi ikke under vores revision har konstateret fejl i årsregnskabet som følge af besvigelser.

5.3 Væsentlige revisionsområder

Med udgangspunkt i vores kendskab til kommunen samt en overordnet vurdering af væsentlighed og risiko har vi identificeret de i skemaet væsentlige revisionsområder. Vi har vægtet betydningen af vores observationer på de enkelte revisionsområder ved hjælp af følgende symboler:

Symbol	Betydning
	Revisionsområdet vurderes som ikke betryggende, og der er behov for skærpet fokus fra ledelsen, da der er behov for væsentlige forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som mindre betryggende, og der er behov for opmærksomhed fra ledelsen, da der er usikkerhed eller behov/mulighed for forbedringer.
	Revisionsområdet vurderes som relativt betryggende, og der er alene behov for forbedringer af mindre væsentlig karakter.
	Revisionsområdet har ikke givet anledning til bemærkninger.

Det bemærkes, at vurderingen gælder for det samlede område, således at der for detailområder kan være forhold, der adskiller sig fra den samlede vurdering.

Område	Afsnit	Observation		Rev.bem. jf. afsn.
		2016	2015	
Revisionsområder relateret til regnskabsopgørelsen				
Skatter og udligning	5.3.1			
Løn	5.3.2			
Omkostningsdisponering og udbetalinger	5.3.3			
Sociale områder med statsrefusion	5.3.4			Særskilt beretning
Øvrige revisionsområder	5.3.5			
Revisionsområder som ikke er relateret til regnskabsopgørelsen				
Generelle it-kontroller	5.3.7			
Finans- og regnskabssystemet samt finansiel status	5.3.8			
Økonomistyring og bevillingssystemet	5.3.9			
Lånoptagelse	5.3.10			
Kasseeftersyn af beholdninger og likvide konti	5.3.11			
Decentrale institutioner servicebesøg/beholdningseftersyn	5.3.11			

Ved vores rapportering i denne beretning er der alene foretaget en overordnet beskrivelse af revisionen for de enkelte områder. Der er ikke specifikt redegjort for de revisionshandlinger, vi har foretaget under de enkelte områder. Såfremt de enkelte områder har givet anledning til bemærkninger, er disse anført i afsnit 3.

5.3.1 Udligning, tilskud og skatter

Tilskud, udligning og skatter er stikprøvevis sammenholdt med de fra SKAT modtagne opgørelser.

5.3.2 Løn

Vores revision har omfattet:

1. Revision af de interne forretningsgange og kontroller

Revisionen har omfattet en vurdering og afestning af de tilrettelagte kontroller på lønområdet.

2. Sagsbehandling samt lønudbetaling

Vi har fra lønsystemet udvalgt et antal lønsager for tjenestemænd, funktionærer, tjenestemandspensioner og timelønnede inden for kommunens forskellige forvaltningsområder. For de udvalgte personer har vi detaljeret gennemgået og sammenholdt de udbetalte lønninger, tillæg, diæter og reguleringer mv. med lønkontoets sagsakter og det fra KL modtagne kontrolmateriale i form af lønoverenskomster, lønoversigter og cirkulæreskrivelser angående konkrete afgørelser m.m.

3. Kontrol og revision af de generelle sikkerhedsprocedurer

Ifølge aftale har vi foretaget gennemgang af særligt udvalgte personer til sikring af korrekt aflønning til denne personkreds.

5.3.3 Omkostningsdisponering og udbetalinger

Revisionen har omfattet en vurdering af de tilrettelagte kontroller vedrørende omkostningsdisponering og anvendelse af betalingssystemer.

Vi har foretaget test af kommunens interne kontrol vedrørende attestation og anvisning. For så vidt angår udvidede brugerrettigheder, skal der henvises til punkt 5.3.7 om gennemgang af generelle it-kontroller.

Pengeoverførsler gennem udbetalingsystemer indebærer en iboende risiko for besvigelser, idet medarbejdere med adgang til systemet kan oprette og ændre pengestrømme med personlig vinding for øje.

Til imødegåelse heraf etableres der et betryggende kontrolmiljø, som sikrer kontrol af oprettelse/ændring af betalings- og/eller ydelsesmodtager (legalitetskontrol).

Ledelsen har ansvaret for tilrettelæggelsen af hensigtsmæssige og betryggende legalitetskontroller.

Netbanksystemer

Vi har foretaget gennemgang af de elektroniske betalingssystemer.

Sociale udbetalingsystemer

Udbetalinger gennem de sociale udbetalingsystemer er omfattet af den under punkt 5.3.7. omtalte erklæring fra KMDs revisorer.

5.3.4 Sociale områder med statsrefusion

Vores revision af de sociale områder har blandt andet omfattet en gennemgang af sagsbehandlingen og refusionsanmeldelserne og er udført i overensstemmelse med ressortministeriets retningslinjer, jf. særskilte beretning herom.

5.3.5 Øvrige revisionsområder

Kommunens øvrige udgifter og indtægter er sammenholdt med årets budget og forudgående års regnskabstal, og større afvigelser er stikprøvevis undersøgt. Indtægterne er herudover analyseret og indgår i rotationsplan, hvor vi stikprøvevis har foretaget test af forretningsgange, interne kontroller og bilag.

5.3.6 Omkostningsbaseret regnskab

I overensstemmelse med reglerne udarbejder kommunen ikke et omkostningsbaseret driftsregnskab, men den udvidede balance, hvor målingen af aktiver og passiver er baseret på omkostningsbaserede principper, sker fortsat, idet til- og afgang sker direkte på kommunens egenkapital.

Vi har foretaget test af kommunens afstemning mellem finanssystemet og øvrige brugersystemer (anlægskartotek mv.) Vi har herudover foretaget test af kommunens kontrol af, at:

- alle væsentlige anlægsaktiver, gældsposter og forpligtelser er medtaget
- alle aktiver og passiver tilhører kommunen og kan henføres til allerede gennemførte transaktioner
- alle beregninger og registreringer foretages i overensstemmelse med kommunens regnskabspraksis
- alle væsentlige regnskabsmæssige skøn, er beskrevet og dokumenteret i fornødent omfang.

5.3.7 Gennemgang af generelle it-kontroller

Generelle it-kontroller er de kontroller, som er etableret i og omkring kommunes væsentlige it-platforme med henblik på at opnå en velkontrolleret samt sikker it-anvendelse og dermed også understøtte kontroller i it-baserede forretningsprocesser.

Vi har ved revisionen vurderet, om de generelle it-kontroller er betryggende, det vil sige, om kontrollerne dels er tilrettelagt på en hensigtsmæssig måde, og dels udføres som tilsigtet i den periode, som revisionen omfatter.

Vi har som afslutning på vores revision af de generelle it-kontroller udarbejdet rapport af 20. december 2016, hvor vi konkluderet følgende:

”Antallet af brugere med domain admin-rettigheder på Windows AD bør revurderes, således at brugere med administratorrettigheder alle er kendte og har et arbejdsbetinget behov herfor”.

Ledelsen har hertil oplyst, at ”*det er kun service accounts og ansatte i Stabscenter IT og Skolernes IT, der har adgangen*”.

Erklæring om KMDs generelle edb-kontroller

For den del af de generelle it-kontroller, som udføres af KMD, har vi i februar 2017 modtaget erklæringer vedrørende KMD for de fælles kommunale systemer samt KMD Opus.

5.3.8 Finans- og regnskabssystemet samt finansiell status

Vi har foretaget test af kommunens afstemning mellem finanssystemet og øvrige brugersystemer, herunder afstemning af fejlkonti. Vi har herudover foretaget test af kommunens kvalitetssikrede balancekonti, herunder fuldstændigheden af, at alle konti er afstemt. Vi har endelig foretaget test af kommunens afstemning af finanssystemet til årsregnskabet inkl. oversigter, samt at årsregnskabet overholder lovgivningens regler.

5.3.9 Økonomistyring og bevillingssystemet

Vi har foretaget gennemgang og test af, hvorvidt de udmeldte regler for budgetopfølgning er overholdt, herunder at der er indhentet behørig tillægsbevillinger, og der i forbindelse med regnskabsafslutninger er afgivet tilstrækkelige regnskabsforklaringer, hvor der er konstateret væsentlige afvigelser i forhold til budgettet.

5.3.10 Låneoptagelse

Vi har stikprøvevis påset, at lånebekendtgørelsens regler er overholdt.

5.3.11 Kasseområdet

Vi har foretaget uanmeldt beholdningseftersyn/servicebesøg ved kommunens hovedkasse 1. september 2016. Vi har i forbindelse med eftersynet udarbejdet særskilt beretning af 1. november 2016. Uanmeldte beholdningseftersyn på decentrale institutioner gennemføres efter rotationsplan og i regnskabsåret har vi foretaget uanmeldte beholdningseftersyn på 11 institutioner. Vi har i forbindelse med eftersynene udarbejdet særskilt notat af 29. september 2016.

6. Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Den juridisk-kritiske revision og den lovpligtige forvaltningsrevision er udført som en integreret del af den løbende finansielle revision.

6.1 Juridisk-kritisk revision

Juridisk-kritisk revision er revisionen af, hvorvidt administrationen har overholdt gældende love og regler – primært af administrativ karakter. Revisionen udføres ved, at der det enkelte år udvælges enkelte regelsæt til kontrol med afsæt i en vurdering af væsentlighed og risiko.

I 2016 har revisionen blandt andet omfattet vurdering af:

- Overholdelse af Budget- og Regnskabssystemet for kommuner
- Overholdelse af bevillingsregler
- Overholdelse af lånebekendtgørelse (opgørelse af låneramme, låneoptagelse, kassekreditregel m.m.)
- Overholdelse af overenskomster, lokalaftaler og regler ved lønudbetaling, herunder overholdelse af ansættelsesbevisloven
- Overholdelse af skattelovgivning med hensyn til tilbageholdelse, indberetning og afregning af skatter relateret til lønudbetalinger
- Overholdelse af den sociale lovgivning ved sagsbehandling på det sociale område
- Overholdelse af obligatoriske krav ved udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet

6.2 Lovpligtig forvaltningsrevision

Forvaltningsrevisionen har omfattet vores vurdering af, om der er udvist skyldige økonomiske hensyn, og at der er disponeret i overensstemmelse med de overordnede målsætninger således, som de er udtrykt blandt andet i de vedtagne bevillinger og i budgetforudsætningerne.

Vi har især baseret vores konklusion om skyldig økonomisk hensyntagen ved forvaltningen på vores gennemgang af kommunens økonomistyring og interne kontrolsystem. Herudover har vi i forbindelse med den udførte revision foretaget vurdering af de forvaltningsmæssige aspekter af udvalgte enkelttransaktioner.

6.2.1 Sparsommelighed

Sparsommelighed omfatter en vurdering af, hvorvidt vare- og tjenesteydelser er erhvervet på en økonomisk hensigtsmæssig måde under hensyn til pris, kvalitet, kvantitet m.m.

Grundlaget for revisionen af sparsommelighed omfatter blandt andet vurdering af forretningsgange, test af kontroller og enkelttransaktioner, gennemgang af sagsdokumentation, mødereferater mv.

6.2.2 Produktivitet

Produktivitet forstås her som sammenhængen mellem aktivitet og ressourceforbrug. Vurdering af produktiviteten kræver en grundig sammenligning i form af en tidsserieanalyse eller en sammenligning af produktiviteten af tilsvarende ydelser inden for eller uden for kommunen.

Vores revision af produktivitet omfatter primært en vurdering af kommunens økonomistyring og budgetopfølgning, herunder hvorvidt kommunen løbende foretager analyser af ressourceforbrug, sammenligninger til andre kommuner, benchmarkanalyser mv.

6.2.3 Effektivitet

Effektivitet forstås her som målopfyldelse/realisering af de definerede effektmål, hvoraf en del af disse er defineret i den lovgivning, som kommunerne agerer efter.

Revisionen omfatter primært en vurdering af, hvorvidt kommunen i de løbende ledelsestilsyn, kvalitetssikring, økonomistyring samt budgetopfølgning sikrer, at politisk fastsatte mål opnås og bevillinger overholdes, herunder at lovgivningen overholdes.

6.3 Dyberegående forvaltningsrevision

Der har ikke været aftaler omkring dyberegående forvaltningsrevisionsanalyser for 2016.

7. Øvrige oplysninger

7.1 Ledelsens regnskaberklæring

Som led i revisionen af vanskeligt reviderbare områder har ledelsen afgivet en regnskaberklæring over for os for regnskabsåret.

7.2 Ikke-korrigerede fejl i årsregnskabet

I henhold til internationale standarder om revision skal vi informere om forhold, som ikke er korrigeret i årsregnskabet. Denne oplysning skal gives for at sikre, at byrådet er orienteret herom. De fejl, der findes efter afslutningen af regnskabet, kan ikke rettes i regnskabet for det afsluttede år, og det er derfor naturligt, at der vil være enkelte ikke-korrigerede forhold i det endelige årsregnskab. Vi har ikke konstateret fejl, der ikke er rettet i årsregnskabet.

7.3 Eftersyn af byrådets protokoller og overholdelse af god bogføringsskik

Til brug for vores revision har vi indhentet byrådets mødereferater. Vi har endvidere påset, at kommunen på alle væsentlige områder overholder god bogføringsskik.

7.4 Andre opgaver

Siden afgivelsen af vores revisionsberetning for 2015 vedrørende årsregnskabet har vi udført efterfølgende opgaver for kommunen.

7.4.1 Rådgivnings- og assistanceopgaver

Vi har ikke udført særlige rådgivnings- og assistanceopgaver for kommunen siden afgivelse af vores revisionsberetning for 2015.

Revisorloven stiller skærpede krav til revisors uafhængighed, når der afgives erklæringer for kommuner, idet disse vurderes at have en særlig offentlig interesse. Inden vi accepterer rådgivnings- og assistanceopgaver, har vi i hvert enkelt tilfælde vurderet, om den stillede opgave kan vække tvivl om vores uafhængighed.

7.4.2 Øvrige opgaver

- Afgivet revisionsberetning for 2016 vedrørende sociale udgifter omfattet af statsrefusion
- Afgivet beretning vedrørende uanmeldt beholdningseftersyn/servicebesøg ved kommunens hovedkasse 1. november 2016
- Udarbejdet specifikke revisionserklæringer og -påtegninger mv., jf. bilag 1

8. Revisionens formål, udførelse og omfang samt ansvarsfordeling

I bilag 2 til vores beretning for 2013 har vi beskrevet revisionens formål, udførelse og omfang, revisors rapportering samt ansvarsfordelingen mellem ledelse og revisor. Vi henviser hertil, og kan supplerende oplyse, at beskrivelsen vil blive genoptrykt i revisionsberetningen for det regnskabsår, hvor der er valg til byrådet.

9. Erklæring

I henhold til lovgivningen skal vi erklære, at vi opfylder de habilitetsbetingelser, der er indeholdt i lovgivningen, og at vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, vi har anmodet om.

København, den 6. juni 2017

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Erik Lyng Skovgaard Jensen
statsautoriseret revisor

Keld Østerdal
statsautoriseret revisor

Bilag 1 Oversigt over de i årets løb afgivne revisionserklæringer og -påtegninger mv.

Vi har i årets løb til nedennævnte afgivet følgende erklæringer og attestationer mv. angående regnskabs- og refusionsmæssige forhold i kommunen:

1. Indenrigs- og Sundhedsministeriet

15.03.2017 Saldoopgørelse af momsrefusion ultimo regnskabsåret 2016.

2. Kunststyrelsen

02.04.2017 "Opgørelse af udgifter i 2016 ved køb af refusionsgodkendte forestillinger af børneteater og opsøgende teater".

3. Kulturstyrelsen

23. 06.2016 Erklæring på regnskab vedr. "Drift af musikskoler 2015"

4. Sundheds- og Ældreministeriet

21.04.2017 Erklæring på projektregnskab vedr. "En mere værdig ældrepleje"

5. Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

15.05 2017 Refusionsopgørelse "om sociale ydelser for 2016".

15.05 2017 Refusionsopgørelse "om sociale ydelser vedrørende integration for 2016".

15.05 2017 Refusionsopgørelse "Boliglån 2. halvår 2016".

15.05 2017 Refusionsopgørelse "særlig dyre enkeltsager i 2016".

22.06.2016 Erklæring på projektregnskab vedr. " Mere pædagogisk personale i dagtilbud 2015".

21.11.2016 Erklæring på projektregnskab vedr. "Klippekortsmodellen 2015".

24.08.2016 Erklæring på projektregnskab vedr. "Puljen til løft af ældreområdet, Indsats 1 – Styrke rehabiliteringsindsatsen".

24.08.2016 Erklæring på projekt "Puljen til løft af ældreområdet, Indsats 2 – Styrke den sociale dimension i plejen".

6. Økonomistyrelsen

28.04 2016 Revision af Ishøj Kommunes foretagne indberetning til Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter informations- og forvaltningssystem (BOSSINF) for året 2016".

7. Forsyningssekretariatet

02.02.2017 Erklæring vedrørende kommunens afståelse af vandforsyning og spildevandsforsyning for 2016.

30.08.2016 Erklæring vedrørende kommunens indberetning vedrørende el- og varmforsyning.

8. Energitilsynet

30.06.2016 Erklæring på prisetervisning for Ishøj Varmeværk for 2015.

9. Økonomisk-Administrativt Center

14.09.2016 Erklæring vedr. indberetning af aktivitet og refusionsberettigede udgifter for EGU for perioden 01.12 2014-30.11 2015

10. Arbejdsmarkedsstyrelsen

21.04.2017 Erklæring på projektregnskab "Frivillige sociale mentorer"

06.02.2017 Revisoraccept vedr. projekt "Godt på vej"

11. Landsbyggefonden

14.06.2016 Erklæring på indberetningsskema vedr. "Udamortiserede lån for indberetningsåret 2016"

Ishøj Kommune

23.03.2017 Rapport om revision på dele af det sociale område. Sagsbehandling udført for Valensbæk Kommune, som del af det forpligtigende samarbejde for 2016.

20.12.2016 Rapport om revision af generelle it-kontroller for 2016

10.05.2017 Erklæring på regnskabet og afgivelse af revisionsprotokollat for Ishøj Erhvervsforening for 2016.

10.05.2017 Erklæring på regnskabet og afgivelse af revisionsprotokollat for Iværksætterkontaktpunkt for 2016.

13.01.2017 Erklæring på opgørelser over uhævede feriepenge for optjeningsåret 2014.

06.10.2016 Arbejdsnotat om beholdningseftersyn på institutioner 2016.

10.10.2016 Arbejdsnotat vedrørende revision af lønninger for 2016.